

Անուշ Սարգսյան

ՀՀ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Երկրները տարբերվում են ներդրողների համար գրավչություն ներկայացնող պայմաններով և հնարավորություններով: Օտարերկրյա ձեռնարկությունները հակված են ներդրումներ իրականացնել այն երկրներում, որտեղ առկա է ներդրումային բարենպաստ միջավայր՝ մակրոտնտեսական կայունություն, սեփականաշնորհման գործընթացների պարզություն, օրենքների և իրավական ակտերի կանխատեսելիություն, թափանցիկություն, բարձրորակ, սակայն միևնույն ժամանակ ոչ թանկ աշխատուժ, զարգացած ենթակառուցվածքներ և հեռահաղորդակցության հնարավորություններ: Հարկային արտոնությունները ևս դրական են ազդում եմ ներդրողների որոշումների վրա, սակայն վերը նշված գործոնների բացակայության պարագայում միայն հարկային արտոնությունների տրամադրումը որևէ ազդեցություն չի կարող ունենալ: Ուստի ներդրումային բարենպաստ միջավայրի ձևավորումը կենսական է օտարերկրյա ներդրողների համար երկրի գրավչությունը բարձրացնելիս:

Համաշխարհային բանկի փորձագետների կողմից յուրաքանչյուր տարի իրականացվում է 190 երկրների ձեռնարկատիրական գործունեության ընդլայնմանը նպաստող, ինչպես նաև սահմանափակող իրավական նորմերի գնահատում, որը հնարավորություն է տալիս քանակական ցուցանիշների միջոցով գնահատել ձեռնարկատիրական գործունեության համար իրավական նորմերի բարենպաստության և սեփականության իրավունքի պաշտպանվածության մակարդակը: 2018թ. իրականացված հետազոտությունն ընդգրկում է 10 ցուցանիշ՝ «Ձեռնարկությունների գրանցում», «Շինարարության թույլտվության տրամադրում», «Էլեկտրամատակարարման համակարգին միացում», «Սեփականության գրանցում», «Վարկերի ստացում», «Փոքր բաժնետերերի պաշտպանություն», «Հարկում», «Միջազգային առևտուր», «Պայմանագրերի կիրարկում» և «Անվճարունակության հարցերի կարգավորում»:

Յուրաքանչյուր տարի հաշվարկված ցուցանիշների և իրականացրած հետազոտությունների հիման վրա առանձնացվում են ամենաշատ բարեփոխումներ կատարած 10 երկրները, որոնց կազմը ցույց է տալիս է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության կարգավորումը կարող է բարելավվել ինչպես խոշոր ու զարգացած, այնպես էլ փոքր և աղքատ երկրներում. այստեղ որոշիչ դեր է կատարում պետական գործիչների կամքը: Այսպես, 2019թ. տարեկան հաշվետվության մեջ (ցուցանիշների հաշվարկն իրականացվել է 2018թ. մայիսի 1-ի դրությամբ) ընդգրկված ամենաշատ բարեփոխումներ իրականացրած 10 երկրների շարքում էին ինչպես աշխարհի խոշորագույն տնտեսությունները՝ Չինաստանն ու Հնդկաստանը, այնպես էլ աֆրիկյան Զիբութի պետությունը և Աֆղանստանն

ու Թուրքիան, որոնք առաջին անգամ էին հայտնվել այդ ցանկում¹:

Քանի որ Համաշխարհային բանկի կողմից գործարարությամբ զբաղվելու դյուրինության գործակիցները երկրի ներդրումային միջավայրի միջազգայնորեն ընդունված կարևորագույն բնութագրիչներ են, մի շարք երկրներ թիրախավորում են այդ գործակիցների բարելավումն ու հետազոտվող 190 երկրների շարքում առավել բարձր հորիզոնականի զբաղեցումը՝ ակնկալելով, որ դա կհանգեցնի օտարերկրյա ներդրումների զգալի ներհոսքի: Առանձին ցուցանիշների գծով զբաղեցրած հորիզոնականի բարելավումը կամ վատթարացումը կարող է պայմանավորված լինել ոչ միայն տվյալ երկրում տեղի ունեցած փոփոխություններով, այլ նաև մյուս երկրներում փոփոխությունների արդյունքում դրանց տեղաշարժերով: Զբաղեցրած հորիզոնականների փոփոխությունը կարող է նաև ցուցանիշների գնահատման մեթոդաբանության մեջ կատարված փոփոխությունների հետևանք լինել: Ուստի թիրախային պետք է լինի ոչ թե ինչ-որ ցուցանիշով դիրքի բարելավումը, այլ տվյալ ոլորտում զարգացմանը խոչընդոտող գործոնների վերացումը և խթանմանը նպաստող կարգավորումների իրականացումը:

Համաշխարհային բանկի գործարարությամբ զբաղվելու դյուրինության 2019թ. հաշվետվության համաձայն ՀՀ-ն զբաղեցնում է 41-րդ հորիզոնականը՝ էապես զիջելով ինչպես հարևան Վրաստանին (6-րդ հ.) և Ադրբեջանին (25-րդ հ.), այնպես էլ ԵՏՄ անդամ երկրներից Ղազախստանին (28-րդ հ.), ՌԴ-ին (31-րդ հ.) և Բելառուսին (37): Ինչպես արդեն նշվեց, այս ցուցանիշի հիմքում ընկած են 10 ցուցանիշներ: Նախ ներկայացնենք ՀՀ զբաղեցրած հորիզոնականները յուրաքանչյուր ցուցանիշի գծով և ապա պարզենք դրանցից մի քանիսի բարելավման հնարավորություններն ու անհրաժեշտ միջոցները:

Աղյուսակ 1

2019թ. Գործարարությամբ զբաղվելու դյուրինության հաշվետվության համաձայն ՀՀ զբաղեցրած հորիզոնականներն՝ ըստ առանձին ցուցանիշների²

ցուցանիշի անվանումը	զբաղեցրած հորիզոնականը
Ձեռնարկությունների գրանցում	8
Շինարարության թույլտվության տրամադրում	98
Էլեկտրամատակարարման համակարգին միացում	17
Սեփականության գրանցում	14
Վարկերի ստացում	44
Փոքր բաժնետերերի պաշտպանություն	51
Հարկում	82
Միջազգային առևտուր	46
Պայմանագրերի կիրարկում	24
Անվճարունակության հարցերի կարգավորում	95

¹ World Bank Group, Doing Business 2019, Training for Reform, 16th edition, p. 6-7.

² Աղյուսակը կազմվել է հեղինակի կողմից՝ <http://www.doingbusiness.org> կայքում առկա տվյալների հիման վրա:

Ինչպես ակներև է աղյուսակ 1-ից, ՀՀ-ն ամենահետընթաց դիրքերը զբաղեցնում է «Շինարարության թույլտվության տրամադրում» և «Անվճարունակության հարցերի կարգավորում» ցուցանիշների գծով, ուստի հենց այդ ցուցանիշների բարելավման նպատակով մեր կողմից իրականացվել է հետազոտություն առկա թերությունների բացահայտման և դրանց վերացմանն ուղղված քայլերի ձեռնարկման համար: Ուսումնասիրվել են ինչպես ՀՀ, այնպես էլ ԵՏՄ անդամ մյուս երկրների համապատասխան ցուցանիշները և դրանցում իրականացված բարեփոխումները, որոնք կարող են ուղենիշ ծառայել ՀՀ-ում բարեփոխումներ ձեռնարկելիս:

«Շինարարության թույլտվության տրամադրում» ցուցանիշը հաշվարկվում է՝ հիմք ընդունելով

- գործընթացների քանակը, ժամկետները և արժեքը,
- պահեստի կառուցման և շինարարական կառույցների որակի գնահատման հետ առնչվող ծախսերը,
- հսկողության որակը և անվտանգության մեխանիզմները:

ՀՀ-ում շինարարության թույլտվություն ստանալու համար կառավարության իրավասու մարմինն են ներկայացվում դիմում, օրենքով սահմանված տեղական տուրքը վճարելու մասին անդորրագիր, նախագծային փաստաթղթերը, փորձաքննության դրական եզրակացությունը: Շինարարության թույլտվությունը տրամադրվում է 3-15 օրյա ժամկետում՝ կախված օբյեկտների կատեգորիայից (առանձին օբյեկտների համար՝ ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված ժամկետում)¹: Շինարարության թույլտվության համար գործընթացների թիվը 20-ն է, որն ամենաշատն է ԵՏՄ երկրների կազմում, ինչպես նաև ցածր է շինարարության որակի հսկողության գործակիցը՝ 9՝ հնարավոր 16-ից. որքան բարձր է այս գործակցի արժեքը, այնքան արդյունավետ են հսկողության որակն ու անվտանգության ապահովման մեխանիզմները:

Աղյուսակ 2

ԵՏՄ երկրների «Շինարարության թույլտվության ստացում» ցուցանիշով զբաղեցրած հորիզոնականները 2014-2018թթ.

	2014	2015	2016	2017	2018
ՀՀ	81	62	81	89	98
Բելառուս	51	34	28	22	46
Ղազախստան	154	92	22	52	35
Ղրղզստան	42	20	32	31	29
ՌԴ	156	119	115	115	48

Աղյուսակ 2-ից ակնհայտ է, որ ՀՀ-ն ԵՏՄ երկրներին զգալիորեն զիջում է այս ցուցանիշով, միաժամանակ աչքի է ընկնում ՌԴ թռիչքային առաջընթացը նախորդ տարվա համեմատությամբ: Վերջինս գլխավորապես թույլտվության ստացման գործընթացի պարզեցման արդյունք է. օրենսդրորեն կրճատվել են շինա-

¹ www.e-permits.am

րարության և օբյեկտների շահագործման թույլտվության տրամադրման ժամկետները, մեծացվել է շինարարության որակի հսկողությունը՝ կիրառելով ռիսկայնության հիման վրա շինարարական օբյեկտների ստուգումների մոտեցումը: Դիրքի բարելավման հարցում որոշիչ դեր է հատկացվում շինարարության ոլորտում մատուցվող ծառայությունների էլեկտրոնային ձևով հասանելիությանը (Մոսկվայում և Սանկտ-Պետերբուրգում այս ոլորտի հետ առնչվող ավելի քան 50 գործընթաց հասանելի են էլեկտրոնային եղանակով): Այս ցուցանիշի գծով առաջընթաց է գրանցվել նաև Ղազախստանի կողմից՝ պայմանավորված մի շարք բարեփոխումներով. շինարարության թուլտվությունը տրամադրելիս վերացվել է հողատարածքի տոպոգրաֆիկական (տեղագրական) նկարահանման իրականացման պահանջը, վերացվել են նաև բնապահպանական և արդյունաբերական անվտանգության, սանիտարա-համաճարակաբանական հսկողության կրկնակի փորձաքննությունները, կրճատվել են առաջին կարգի բարդության, այդ թվում՝ նոր կառույցների, անշարժ գույքի պետական գրանցման ժամկետները:

«Շինարարության թույլտվության տրամադրում» ցուցանիշով ՀՀ դիրքերի բարելավման նպատակով անհրաժեշտ է էլեկտրոնային եղանակով ավելի մեծ քանակով գործընթացների իրականացման հնարավորության ստեղծում և թույլտվության ստացման համար գործընթացների քանակի (ներկայումս այն կազմում է 20) կրճատում, ինչը, սակայն, չպետք է անդրադառնա շինարարական աշխատանքների որակի վրա, բայց միաժամանակ էապես կոյուրինացնի և կարագացնի թույլտվության ստացումը:

Ներկայումս այս ցուցանիշով ՀՀ զբաղեցրած ցածր հորիզոնականը պայմանավորված է շինարարության որակի նկատմամբ պատշաճ հսկողության բացակայությամբ: ՀՀ փորձագետների կողմից հաշվարկվող իրավաբանական պատասխանատվության և ապահովագրության մակարդակի ինդեքսը 0 է՝ հնարավոր 2-ից, իսկ մասնագիտական որակավորման մակարդակի ինդեքսն ընդամենը 1 է՝ հնարավոր 4-ից¹: Ոլորտը կարգավորող օրենքում առկա են որոշակի թերություններ. մասնավորապես, օրենքը չի սահմանում, թե ով է պատասխանատու կառուցվածքային թերությունների և խնդիրների համար շինությունը շահագործման հանձնելուց հետո: Օրենքով սահմանված չեն գոյություն ունեցող շինարարական նորմերին ճարտարապետական նախագծերի համապատասխանությունը հաստատող մասնագետի նկատմամբ որակավորման պահանջները: Շինարարության ոլորտում անհրաժեշտ գլխավոր փոփոխությունը պետք է լինի որակի նկատմամբ հսկողության խստացումը, որը պետք է իրականացվի շինարարության բոլոր փուլերում (շինարարությունը սկսելուց առաջ, ընթացքում, շինարարության ավարտից հետո) պարտադիր ստուգումների միջոցով՝ հաշվի առնելով ռիսկի գործոնը:

«Անվճարունակության հարցերի կարգավորում» ցուցանիշով ևս ԵՏՄ և մի շարք այլ երկրների համեմատությամբ ՀՀ-ն գտնվում է հետին դիրքում: Այս ցու-

¹ Armenia. Economy profile, Training for Reform, Doing Business, 2019, p. 14.

ցանհիշը հաշվարկելիս հաշվի են առնվում գործընթացի հետ կապված ժամանակային և ֆինանսական ծախսումները, ինչպես նաև գործընթացի վերջնական արդյունքը (հաշվարկվում է պարտքի վերադարձի գործակից յուրաքանչյուր ծախսված դոլարից), որի բոլոր մասնակիցները հանդիսանում են տեղական ձեռնարկություններ: Հետազոտության շրջանակներում գնահատվում է նաև ձեռնարկության վերակազմակերպման և լուծարման գործընթացների նկատմամբ կիրառվող նորմատիվա-իրավական բազայի արդյունավետությունը: Այս ցուցանիշով երկրների վարկանիշը բնութագրող բալերը իրենցից ներկայացնում են պարտքի վերադարձի և նորմատիվա-իրավական բազայի արդյունավետության գործակիցների գծով բալերի թվաքանական միջինը:

Աղյուսակ 3

ԵՏՄ երկրների «Անվճարունակության հարցերի կարգավորում» ցուցանիշով զբաղեցրած հորիզոնականները 2014-2018թթ.

	2014	2015	2016	2017	2018
ՀՀ	69	71	78	97	95
Բելառուս	68	69	69	68	72
Ղազախստան	63	47	37	39	37
Ղրղզստան	157	126	130	119	82
ՌԴ	65	51	51	54	55

Ինչպես երևում է աղյուսակ 3-ից, ԵՏՄ երկրներից ամենաբարենպաստ դիրքում գտնվում է Ղազախստանը, որտեղ շարունակում են իրականացվել ոլորտի կատարելագործմանն ուղղված միջոցառումներ: Ղազախստանը թույլ է տալիս պարտատերերին նախաձեռնել վերակազմակերպման գործընթաց և խրախուսում է ակտիվների վաճառքը, ինչպես նաև բարելավել է սնանկության ռեժիմը, պաշտպանություն է տրամադրվում այն պարտատերերին, որոնք դեմ են քվեարկել վերակազմակերպման գործընթացին: Ի լրումն դրան՝ պարտատերերին վարկառուի վերաբերյալ տեղեկատվության ավելի մեծ հասանելիություն է տրամադրվում սնանկության վարույթի ընթացքում և հնարավորություն է տրվում բողոքարկել իրենց իրավունքներին առնչվող որոշումները: Ղրղզստանը անվճարունակության հարցերի կարգավորումն ավելի դյուրին է դարձրել՝ անվճարունակության վարույթի ընթացքում նպաստելով պարտապանի բիզնեսի հետագա շարունակությանը, ինչպես նաև պարտատիրոջը տրամադրելով պարտապանի ֆինանսական վիճակի մասին տեղեկատվություն ստանալու ավելի մեծ հասանելիություն:

Նորմատիվա-իրավական բազայի արդյունավետության գործակիցը իրենից ներկայացնում է անվճարունակության գործով արտադրության բացման, պարտապանի ունեցվածքի կառավարման, վերակազմակերպման գործընթացի և պարտատիրոջ մասնակցության գործակիցների հիման վրա երկրին տրված բալերի հանրագումարը, որը տատանվում է 0-ից 16 միջակայքում, ընդ որում՝ բարձր արժեքները ցույց են տալիս, որ անվճարունակության հարցերի կարգա-

վորման համակարգը ավելի բարենպաստ պայմաններ է ստեղծում կենսունակ ձեռնարկությունների վերականգնման և ոչ կենսունակ ձեռնարկությունների լուծարման համար: «Անվճարունակության հարցերի կարգավորում» ցուցանիշով ՀՀ ցածր հորիզոնական զբաղեցնելու մեջ որոշիչ է վերը նշված գործակցի ցածր արժեքը՝ 7,5: Այսինքն՝ ՀՀ-ում անհրաժեշտ է ձեռնարկությունների սնանկության և վերակազմակերպման գործընթացը կարգավորող օրենսդրական ակտերում կատարել փոփոխություններ և իրականացնել միջոցառումներ այն ոլորինացնելու համար: Փոփոխություններն իրականացնելիս պետք է հաշվի առնել ստորև նշված նկատառումները.

- «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով չի նախատեսվում, որ սնանկության գործընթացը կարող է նախաձեռնել պարտատերը. նշվում է միայն պարտապանի նախաձեռնության մասին:
- Օրենքը չի ապահովում պաշտպանություն այն պարտատերերի համար, որոնք դեմ են քվեարկում վերակազմակերպման գործընթացին:

Վերը նշված երկու ցուցանիշների գծով բարեփոխումների իրականացման հետ միասին խիստ կարևորվում է քաղաքացիական ծառայություն իրականացնող անձանց վերապատրաստումը, որն ընձեռում է նոր հմտությունների ձեռքբերման և արդեն իսկ առկա գիտելիքների նորացման հնարավորություն, բարձրանում է աշխատանքի արդյունավետությունն, ու բարելավվում՝ հաճախորդների սպասարկման կարողությունը: Հաճախորդների սպասարկում իրականացնող պետական ծառայության աշխատակիցների արդյունավետության բարձրացման նպատակով անհրաժեշտ է ներդնել սպասարկման որակի վերահսկման և գնահատման մեխանիզմ, որը լայնորեն կիրառվում է մասնավոր հատվածում և զգալիորեն նպաստում սպասարկող անձնակազմի կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի բարելավմանը:

Ձեռնարկությունների կողմից իրականացվող գործունեության ընդլայնմանը խոչընդոտող գործոնների բացահայտման և մասնավոր ու պետական ոլորտների արդյունավետ համագործակցության նպատակով անհրաժեշտ է կազմակերպել մասնավոր և պետական հատվածների ներկայացուցիչների (ղեկավարների մակարդակով) պարբերական հանդիպումներ, որոնց ընթացքում ձեռնարկատերերի կողմից կներկայացվեն իրենց առջև ծառացող հիմնական խնդիրները, տվյալ ոլորտում ներդրումների իրականացմանը խոչընդոտող գործոնները, կբացահայտվեն պետական մարմինների կողմից մատուցվող ծառայություններում առկա թերությունները, և պետական ոլորտի ներկայացուցիչների անմիջական ներգրավվածության արդյունքում դրանք հնարավորինս արագ լուծում կստանան: Նման հանդիպումները կարող են կազմակերպվել յուրաքանչյուր ոլորտի ձեռնարկությունների ներկայացուցիչների և համապատասխան ոլորտի նախարարների կամ փոխնախարարների մակարդակով՝ միաժամանակ ներգրավելով ֆինանսական հաստատությունների և հարկային մարմինների ներկայացուցիչներին, որոնք անմիջապես կտեղեկանան, թե ինչ դժվարություններ են առաջանում ֆինանսավորման հայթայթման և հարկային ոլորտի հետ կապված:

Նման հանդիպումների արդյունքում ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա իրականացվող փոփոխությունները ավելի նպաստավոր պայմաններ կստեղծեն պոտենցիալ ներդրողների համար՝ դյուրինացնելով նրանց համար պարտադիր գործընթացների անցումը:

Նմանատիպ հանդիպումների հաջող փորձ է դիտարկվել Հարավային Կորեայում, որտեղ հանդիպումներ էին կազմակերպվում արտահանում իրակա-նացնող ձեռնարկությունների հետ՝ արտահանման խթանմանը խանգարող գործոնների բացահայտման և դրա ընդլայնմանը նոր լիցք հաղորդելու նպա-տակով: Իհարկե, մի շարք ինստիտուցիոնալ մեխանիզմներ աջակցում էին այս համագործակցության ներքին գործընթացներին, սակայն ինչպես ընդգծում է Յ.Վ.Ռին, «առանց արտահանման նպատակային ցուցանիշների համակարգի և առևտրի խթանմանն ուղղված ամենամյա հանդիպումների քիչ հավանական է թվում, որ արտահանման խթանման ամբողջ համակարգը այդքան արդյու-նավետ կլիներ, որ տարատեսակ խթաններն այդքան լավ կաշխատեին և, ի վերջո, որ Կորեայի արտահանումը կլիներ այն, ինչ կա»¹: Կարծում ենք, որ ամե-նամյա հանդիպումների կազմակերպումը և առկա խնդիրների բարձրաձայ-նումը հենց սկզբնական մակարդակում իրենց դրական ազդեցությունը կունե-նան ոլորտի կարգավորման արդյունավետության վրա:

Այսպիսով, վերը նշված երկու ցուցանիշների գծով առաջարկվող փոփոխու-թյունները մի կողմից թույլ կտան կատարելագործել այդ ոլորտների կարգավոր-ման գործընթացը և կբարելավեն ՀՀ դիրքերը տվյալ ցուցանիշների հաշվարկ-ման ժամանակ՝ մեծացնելով ՀՀ-ում ներդրումներ կատարելու գրավչությունը: Իսկ քաղաքացիական ծառայություն իրականացնող անձանց վերապատրաստումը և պետական և մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչների ամսական հանդի-պումները կապահովեն այդ երկու հատվածների արդյունավետ հաղորդակցու-թյուն՝ վերացնելով զարգացմանը խոչընդոտող գործոններն ու առկա թերու-թյունները:

ՀՀ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԱՆՈՒՇ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Համառոտագիր: Հոդվածում ներկայացված են Համաշխարհային բանկի կողմից գործարարությամբ զբաղվելու դյուրինությունը բնութագրող երկու ցու-ցանիշների՝ «Շինարարության թույլտվության տրամադրում» և «Անվճարունա-կության հարցերի կարգավորում» գծով Հայաստանի Հանրապետությունում առկա թերություններն ու դրանց բարեփոխման ուղիները: Ներդրումային միջա-վայրի բարելավման նպատակով կարևորվում է քաղաքացիական ծառայություն

¹ Y.W.Rhee, B.Ross-Larson, G.Pursell - “Korea’s Competitive Edge, Managing the Entry into World Markets”, A World Bank Research Publication, 1984.

իրականացնող անձանց մասնագիտական պատրաստվածությունը, ինչպես նաև մասնավոր և պետական հատվածների ներկայացուցիչների պարբերական հանդիպումները համագործակցության արդյունավետության բարձրացման նպատակով:

Բանալի բառեր. ներդրումային միջավայր, ձեռնարկատիրություն, «Շինարարության թույլտվության ստացում», «Անվճարունակության հարցերի կարգավորում», արդյունավետության բարձրացում

ВОЗМОЖНОСТИ УЛУЧШЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ СРЕДЫ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ

АНУШ САРГСЯН

Резюме: В статье представлены недостатки, существующие в Республике Армения в связи с двумя показателями Легкости ведения бизнеса Всемирного банка – «Получение разрешений на строительство» и «Разрешение неплатежеспособности» и способы их улучшения. Для улучшения инвестиционной среды значение придается профессиональной подготовленности государственных служащих, а также регулярным встречам представителей частного и государственного секторов для повышения эффективности сотрудничества.

Ключевые слова: инвестиционная среда, предпринимательство, «получение разрешений на строительство», «разрешение неплатежеспособности», повышение эффективности

OPPORTUNITIES FOR IMPROVEMENT OF THE INVESTMENT ENVIRONMENT OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

ANUSH SARGSYAN

Abstract: In the article are presented weaknesses existing in the Republic of Armenia in respect of two indicators of the World Bank's Ease of Doing Business – “Dealing with construction permits” and “Resolving insolvency” and ways for their improvement. In terms of improvement of the investment environment importance is attached to the professional competence of civil servants, as well as regular meetings between private and public sector representatives to increase the efficiency of cooperation.

Keywords: investment environment, entrepreneurship, “dealing with construction permits”, “resolving insolvency”, increase of efficiency